

den højtærede Landbrugsminister vil rette sig efter vort Ønske.

Imidlertid har jeg ikke paa alle Punkter kunnet følge Udvalgets Flertal, og jeg har derfor tilladt mig for egen Regning at stille nogle Ændringsforslag. Mit første Ændringsforslag angaar den Kommission, der for hver Amtsradsreds skal medvirke ved Tilvejebringelsen af og Tilsynet med Husmandslodder. De øvrige Medlemmer af Udvalget have foreslaaet, at de to af denne Kommissions Medlemmer — det tredje, Kommissionens Formand, ønskes jo fremdeles valgt af Landbrugsministeren — skulle vælges af delegerede fra Sogneraadene. Dette er efter min Mening en noget besværlig Vej at gaa, og det er et noget omstændeligt og kostbart Apparat at sætte i Scene. Derfor har jeg foreslaaet, at det ene af Kommissionens Medlemmer skal vælges af Amtsradet og det andet af Husmandsorganisationerne i det paagældende Amt. Ved den nye Ordning af Amtsradet ville Sognekommunerne faa en overvejende Indflydelse paa Amtsradets Sammensætning, saa at Sognekommunernes Tarv ogsaa efter mit Forslag varetages. Og jeg finder det retfærdigt, at Husmandsorganisationerne, der mig bekendt findes i ethvert Amt, og som vi mere og mere blive nødte til at regne med, faa Ret til at udpege det ene Kommissionsmedlem.

Dernæst har jeg foreslaaet, at Ansøgeren til et Husmandsbrug som Regel ikke maa være over 45 Aar gammel. Efter den nugældende Lov maa han som Regel ikke være over 50 Aar gammel. Jeg har nævnt, at ifølge Statistikken var ved Overtagelsen af Statshusmandsbrug en Trediedel af Landarbejderne 40 Aar eller derover, og det er uheldigt, at en Landarbejder er for gammel, naar han skal overtage sit Brug. Grænsen ved de 45 Aar forekommer mig mere passende end den nugældende. Men naturligvis maa der kunne fraviges fra Regelen. Jeg har hørt omtale et Tilfælde, hvor Statshusmanden, da han overtog sit Brug, var 60 Aar gammel, men hans Forhold var saa ekstraordinære, at Ministerens Dispensation var fuldt ud forsvarlig. Almindeligvis bør det dog forlanges, at den vordende Statshusmand skal være i sine bedste Aar, skal have sin Arbejdskraft fuldt ud ubeskaaren, og efter 45 Aars Alderen plejer dog ens rent fysiske Arbejdskraft at gaa noget ned ad Bakke.

Et Flertal indenfor Udvalget har foreslaaet at forhøje den i Lovens fastsatte Laaneværdi til 7,000 Kr. med Adgang til

i visse Tilfælde at gaa op til 8,000 Kr. Dette er unægteligt et noget kraftigt Spring fra de nugældende Bestemmelser. Efter disse er 5,000 Kr. jo fastsat som et Statshusmandsbrugs maksimale Laaneværdi overfor Statskassen, og Lovforslaget ønsker, at man ikke maa gaa over 6,000 Kr. undtagen der, hvor Egnens Jordpriser ere særlig høje. Jeg mener, at Regeringsforslaget har Ret i, at 6,000 Kr. er en passende Grænse for et Husmandsbrugs Laaneværdi overfor Statskassen, men jeg indrømmer, at der gives Tilfælde, hvor man maa gaa højere op, hvor man maa gaa op til de 8,000 Kr., og det ikke alene, hvor Egnens Jordpriser ere særlig høje, men ogsaa hvor Laantagerens anbefalinger og Duellighed tale for, at han kan magte en større Ejendom. I det hele tror jeg, at det vilde være heldigt, om et Kvalitetsvalg i nogen Grad foretoges overfor dem, der søge Statshuse, og at der i Lovens Ord burde gives Udtryk for den Tanke, at særlig velanbefalede og særlig velkvalificerede Husmandsemner fik nogen Begunstigelse med Hensyn til Statslaanets Størrelse.

Men i Tilfælde af, at Ejendommens Laaneværdi skal gaa op til 8,000 Kr., tror jeg, vi maa kræve, at Husmanden skal eje mere i den end en Tiendedel. Skal Ejeren af et Husmandsbrug til 8,000 Kr. skyldte og forrente 7,200 Kr. paa Ejendommen, tror jeg, han i mange Tilfælde havde været bedre tjent med at faa et mindre Brug, og at vi i mange Tilfælde have gjort ham en daarlig Tjeneste ved at give ham Adgang til et saa stort Husmandsbrug, naar han kun raader over en saa lille Kapital. Derfor har jeg stillet Ændringsforslag om, at Laantageren skal eje $\frac{1}{5}$ af det Beløb, hvormed Laaneværdien overstiger 6,000 Kr.; naar Talen altsaa er om et Husmandsbrug til 8,000 Kr., skal han eje 1,000 Kr. Jeg synes ikke, det er for meget forlangt, eller at vi kunne gaa længere ned, og i Konsekvens heraf har jeg stillet et Ændringsforslag til § 12, Paragraffen om Tillægslaan. Ligesom de andre Medlemmer af Udvalget finder jeg, at Ejere af Husmandsbrug, der ere oprettede efter Lovene af 1899 og 1904, skulle kunne faa Tillægslaan, ikke alene til Erhvervelse af ny Jord og til de Byggearbejder, der i denne Anledning blive nødvendige, men ogsaa til Dækning af de Udgifter til betydelige Jordforbedringer, som allerede ere afholdte, naar Ejendommens Værdi paaviselig er forøget. Foruden disse nævnte Tilfælde mener jeg, at Tillægslaan maa